

ಬಾ ಮುಂಗಾರೆ, ಬಾ

ಬೇಸಿಗೆಯೇ ಹಾಗೆ. ಅದು ಸುಡುತ್ತದೆ. ಜೀವಿಗಳ ಜೀವವನ್ನು ತಲ್ಲಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಗೊಡದೆ, ಕೂತಲ್ಲಿ ಕೂರಗೊಡದೆ, ಮಲಗಲು ಆಸ್ತದ ಗೊಡದೆ ಜೀವಿಯನ್ನು ವಿಹ್ವಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಗಳು ಬತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ನದಿಗಳು ಸುಂಡಿ ಹೋಗಿ ಕಾದ ಮರಳ ಕಾವಲಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಬೇಸಿಗೆ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಬೇವಿನ ಮರ ತಂಪು ಎಂಬ ಮಾತು ಕೂಡ ಈಗ ಅರ್ಥ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಬೇವು ಹೊಂಗೆಗಳು ಬಿಸಿಲಿನ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸಹಜ ತಂಪನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬೀಸುವ ಬಿಸಿ ಗಾಳಿಗೆ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರಿಗಾಗಿ ಹಪಹಪಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ದನಿಯ ಸಹಜತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬೇಯುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಿತಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನೀರಿಲ್ಲದ ಕೆರೆಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಬರುವ ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳ ನಿರಾಸೆಯ ದುಃಖವನ್ನು ಅವು ಇಡುವ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಭಾರ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಾವಿಗಳ ಆಳದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೆಲೆ ಬತ್ತಿದೆ. ಬಾವಿಯ ತಳಕ್ಕೇ ಬೋರು ಹೊಡೆದು ನೀರಿನ ಒರೆತೆಯನ್ನು ಚಿಮ್ಮಿಸುವ ವಿಫಲಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲೆಲ್ಲಾ ನೂರು ಇನ್ನೂರು ಅಡಿಗಳೆಲ್ಲ ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಬಳಸಿದರೂ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಿದ್ದ ಕೊಳವೆಬಾವಿ ನೀರು ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವೆಡೆಯಂತೂ ಸಾವಿರಾರು ಅಡಿ ಕೊರೆದು ರೈತ ಬೆವರು ಸುಸ್ತಾಗಿದ್ದಾನೆ. ನೀರಿಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸಿ 'ಯಾತಕ್ಕೆ ಮಳೆ ಹೋದವೋ' ಎಂದು ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ರೈತನಿರಲಿ, ಅವನು ಸಾಕಿರುವ- ಅವನ ಜೀವನದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿಯೇ ಆಗಿರುವ- ದನಕರು ಎಮ್ಮೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಪಶುಗಳು ಪಡುವ ಯಾತನೆ ಹೃದಯ ವಿದ್ರಾವಕವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಉತ್ತರ ಭಾಗವಂತು ನೀರಿಲ್ಲದ ಸಂತ್ರಸ್ತವಾಗಿದೆ. ತಾನು ಸಾಕಿರುವ ಪಶುಗಳು ನೀರು-ಮೇವಿಗಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸುವ ಪರಿಯನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಜೀವ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದೊಂದು ಬಗೆಯ ದಯಾಮರಣವೆಂಬುದು ಹೃದಯವಿರುವವರ ಅನಿಸಿಕೆ.

ಈ ಬರದ ಕಡು ಬೇಸಿಗೆ ಕವಿಯ ಬರಹವನ್ನು ಕೂಡ ಅಣಕಿಸುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಬೇಸಿಗೆಯ ಕವಿಯ ಗ್ರಹಿಕೆ ಕೂಡ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವದರದ್ದು

ಅನಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ: 'ಕೆರೆಯಾಗಿದೆ, ಕೆಸರಾಗಿದೆ; ಕೆಂಗೆಟ್ಟಿವೆ ಮೀನು; ಮಾತಾಡದೆ ನೋಡುತ್ತಿದೆ ತುಟಿಯಿಲ್ಲದ ಬಾನು... ಗಿಳಿ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿದರೂ ತಲೆದೂಗದ ಬಾಳು;' (ಕೆ.ಎಸ್.ನ) ಕೊನೆ ಪಕ್ಕ ಕೆರೆ ಕೆಸರಾಗಿ ತೇವಾಂಶ ಭರಿತ ಬಗ್ಗಡದಲ್ಲಿ ಕಂಗೆಡುವ ಮೀನಿಗೆ ಬದುಕುವ ಆಸೆ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಬೇಸಿಗೆಯ ಝಳಕ್ಕೆ ಮರದ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಹಾಡುವ ಕೋಗಿಲೆಗೆ ವರ್ಷಾಗಮನದ ಸೂಚನೆಯಾದರು ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವರ್ತಮಾನದ 'ಬರದ' ಬೇಸಿಗೆಯ ತಾಪ ಕಾದ ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲ; ಅದು ಕೊತ ಕೊತನೆ ಕುದಿವ ಲಾವ! ಇಂಥ ಬಿರು ಬೇಸಿಗೆಯ ಹಸಿವು ದಾಹಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ, ದಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನೀಡುವ ಪರಿಹಾರ ಮಾತ್ರ ಕಾದ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಚೂರು ಹನಿ! ಅದು ಬಿದ್ದಕೂಡಲೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಆವಿಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ನೆರವಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಇಂದಿನ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಲಯದ ಏರುಪೇರುಗಳು ಎಷ್ಟು ಕಾರಣವೋ, ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಋತು ವಿರೋಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಮಾನವನಿಗೆ ತನ್ನ ತಪ್ಪಿನ ಅರಿವು ಆಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ವರ್ತಮಾನದ ಮಾನವ 'ಈ ಜಗತ್ತು ಕೇವಲ ನನ್ನದು, ಅದು ನನಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ' ಎಂದು ಬಗೆದು, ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಬಗೆದು ಭಕ್ಷಿಸ ತೊಡಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಕಾಪಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಅದನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ರವಾನಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ವಿವೇಕ ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಇಂದು ವಿವೇಕ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮಾನವನ ಇಂದಿನ ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ನೆರವಿಗೆ ಬರಬೇಕು.

ಮನುಷ್ಯ ವಿವೇಕ ರಹಿತನಾಗಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮಕ್ಕಳ ತಪ್ಪಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ಪ್ರಕೃತಿ ಕರುಣೆ ತೋರಲಿ. ಮಾನವನ ಮೇಲಲ್ಲವಾದರೂ ತನ್ನ ಇತರ ಮಕ್ಕಳಾದ ಮರಗಿಡ ಪಚ್ಚಿಪೈರು ತ್ರಿಮಿಕ್ಕಿಟ ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲಾದರೂ ಮಳೆ ಸುರಿಯಲಿ. ಬಾ ಮುಂಗಾರೆ, ಬಾ. 'ಗಗನ ದೊಡಲು ಗುಡುಗು ಸಿಡಿಲುಗಳನೆಸೆದು ಮನೆ'ಯಲಿ, ಕೆರೆಕಟ್ಟೆ ತುಂಬಲಿ, ನದಿಗಳು ನೀರ ಗರ್ಭ ಧರಿಸಿ ನಲಿಯಲಿ. ಆಗ ಹಸಿರು ಎಲ್ಲೆಡೆ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಹಿರಿಮೆ 'ಹುಚ್ಚು ಮಳೆಯೊಳಗೆ ಮೈ ತೊಳೆವ ಹಸಿರೆಲೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಅರಿವು ಮೂಡಲಿ.

■ ಶಿಕಾಕು

ಮಾತೇ ಮುತ್ತು	
<p>★ ಸರಳ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ವಿಚಾರ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮಹಾನ್ ಆಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ</p>	<p>★ ಕತ್ತಲು ರಾತ್ರಿಯ ಅತಿಥಿ ಮಾತ್ರ. ಬೆಳಗನ್ನು ಯಾರಿಂದ ತಾನೇ ತಡೆಯಲಾದೀತು. -ಸಾಹಿರ್ ಲುಧಿಯಾನವಿ</p>
<p>★ ಸಾಸಿವೆಯಷ್ಟು ಸುಖಕ್ಕೆ ಸಾಗರದಷ್ಟು ದುಃಖ ನೋಡಾ. -ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭು</p>	<p>★ ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ ಸಮಸ್ತ ದೋಷಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಡುತ್ತದೆ! -ಚಾಣಕ್ಯ</p>
<p>★ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಪುಸ್ತಕ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತನಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಷ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಏಕಾಂತನದ ಭಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. -ವೀಣಾ ಶಾಂತೇಶ್ವರ</p>	<p>★ ಧರ್ಮ ಎಂಬುದು ಭಗವಂತ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೇನೂ ಅಲ್ಲ. -ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ</p>
<p>★ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ನೀಡಿದ ವಚನವನ್ನು ಸದಾ ಪಾಲಿಸಬೇಕು. -ರಾಮಾಯಣ</p>	<p>★ ಇರುವೆಗಳಿಂದ ಸಿಕ್ಕುವ ಉಪದೇಶ ಮಹತ್ತರವಾದದ್ದು. ಅದು ಸದಾ ಮೌನಿ. -ಬೆಂಜಮಿನ್ ಫ್ರಾಂಕ್ಲಿನ್</p>
<p>★ ಸತಿಪತಿಗಳೊಂದಾದ ಭಕ್ತಿ ಹಿತವಾಗಿವ್ವುದು ಶಿವಗೆ, ಸತಿ ಪತಿಗಳೊಂದಾಗದ ಭಕ್ತಿ ಅಮೃತದೊಳು ವಿಷ ಬೆರೆದಂತೆ ಕಾಣಾ! ರಾಮನಾಥ. -ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ</p>	<p>★ ಬದುಕು ತೀರಾ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದಾಗಲೂ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ಏನನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲಾಗದು. -ತ.ರಾ.ಸು.</p>
	<p>★ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವವನು ಎಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆ. -ಮಹಾಭಾರತ</p>
	<p>★ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯೇ ಆರೋಗ್ಯ, ಮಲಿನತೆಯೇ ರೋಗ. -ಹೇಲಿ ಬರ್ಟನ್</p>
	<p>★ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಮ್ಮ ದೋಷವನ್ನು ಮೊದಲು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. -ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ</p>
	<p>★ ಪ್ರೇಮ ಅನೇಕರನ್ನು ನಾಯಕ ಪಟ್ಟಕ್ಕೇರಿಸಿದೆ; ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿಯನ್ನು ದಡ್ಡರನ್ನಾಗಿಸಿದೆ! -ಸ್ವೀಡಿಶ್ ಗಾಡ</p>
	<p>★ ಗರ್ವ ಅಹಂಕಾರದ ಪ್ರತೀಕ. ಅಹಂಕಾರಿ ಆತ್ಮ ಸದಾ ಪತಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. -ಬೈಬಲ್</p>
	<p>★ ನುಡಿ ನಡೆವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಾನಧರ್ಮ ಮಾಡದೆ, ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಕೆರೆ ತುಂಬಿ ಬತ್ತಿದಂತೆ. -ಕನಕದಾಸ</p>